

دانشکده طب ایرانی
طرح دوره (course plan)

(برای یک دوره درس کامل، برای مثال: ۱۷ جلسه ۲ ساعته برای یک درس ۲ واحدی)

دانشکده: طب ایرانی گروه آموزشی: تاریخ علوم پزشکی مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد تاریخ علوم پزشکی

نام درس: مطالعه و بررسی نسخ خطی پزشکی و داروشناسی تعداد واحد: ۱ عملی / ۱ نظری نوع واحد: عملی و نظری پیش نیاز:

زمان برگزاری کلاس: روز: شنبه و یکشنبه کارگاهی ساعت: ۸-۱۶ مکان برگزاری: طرح جامع

تعداد دانشجویان: ۲ مسئول درس: دکتر صدیقه طالبی پهمدانی مدرسین (به ترتیب حروف الفبا) دکتر محسن قوسی

شرح دوره: (لطفا شرح دهید) (جایگاه درس در کوریکولوم مصوب)

نگارش تاریخ علوم در تمدن اسلامی بدون مراجعه به نگاشته‌های علمی دانشوران دوره اسلامی تنها منجر به تکرار گفته‌های شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی درباره نقش مسلمانان در انتقال علوم یونانی به اروپا خواهد شد و بسیاری از نوآوری‌ها و پیشرفت‌های علمی تمدن اسلامی در لابلای متون کهن و نسخه‌های خطی آن مهجور خواهد ماند. از این رو دانشجو و پژوهشگر تاریخ علوم در تمدن اسلامی چاره‌ای جز مراجعه به متون کهن و نسخه‌های خطی آثار علمی ندارد و پیش از هر کاری نیازمند آشنایی با نسخه‌شناسی و فنون مرتبط با آن است.

هدف کلی: (لطفا شرح دهید)

آمادگی دانشجو برای بهره‌گیری از نسخ خطی متون کهن پزشکی در جهان اسلام و فراگیری مهارت‌های مورد نیاز برای تصحیح و انتشار این متون.

اهداف بینابینی: (در واقع همان اهداف کلی طرح درس است)

آشنایی دانشجو با ساختار نسخه‌های خطی، انواع آن، کانون‌های کتابت نسخ، اقلام کتابت، مراحل آماده‌سازی نسخه‌ها و ابزار و اصطلاحات نسخه‌شناسی، تغییرات راه‌یافته به متون و نقش مردم، حکومت‌ها و کاتبان در آن، مراکز نگهداری از نسخه‌های خطی و روش دستیابی به نسخ و انواع روش‌های تصحیح متن و مراحل و فوت و فن این کار.

شیوه‌های تدریس:

☐ سخنرانی	☐ سخنرانی برنامه ریزی شده	☐ پرسش و پاسخ
☒ بحث گروهی	☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)	☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

سایر موارد (لطفا نام ببرید) پژوهش دانشجو با راهنمایی استاد

دانشکده طب ایرانی
طرح دوره (course plan)

وظایف و تکالیف دانشجوی: (لطفا شرح دهید)

انتخاب یک اثر پزشکی تصحیح نشده، شناسایی و یافتن نسخه‌های آن و انجام مقدمات تصحیح متن (نسخه شناسی توصیفی و تاریخی و تطبیقی و تبارشناسی نسخه‌های اثر).

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد تخته و گچ پروژکتور و اسلاید

سایر موارد (لطفا نام ببرید)-----

نحوه ارزشیابی و درصد نمره: (از نمره کل)

آزمون میان ترم ----- درصد نمره
آزمون پایان ترم ۵۰ درصد نمره
انجام تکالیف ۵۰ درصد نمره
شرکت فعال در کلاس ۲۵ درصد نمره

سایر موارد (لطفا نام ببرید)-----

نوع آزمون

تشریحی پاسخ کوتاه چند گزینه ایی جور کردنی صحیح-غلط

سایر موارد (لطفا نام ببرید)-----

منابع پیشنهادی برای مطالعه

مایل هروی، نجیب؛ تاریخ نسخه‌پردازی و تصحیح انتقادی نسخه‌های خطی، بنیاد فرهنگی مایل هروی، ۱۴۰۲
رضائی، امید. درآمدی بر اسناد شرعی دوره قاجار، ژاپن: موسسه مطالعات زبان‌ها و فرهنگ‌های آسیا و آفریقا، دانشگاه مطالعات خارجی توکیو، ۱۳۸۷.
صفری آق‌قلعه، علی، و افشار، ایرج. نسخه‌شناخت (پژوهشنامه نسخه‌شناسی نسخ خطی فارسی). تهران: مرکز پژوهشی میراث مکتوب، ۱۳۹۱.
قائم مقامی، جهانگیر. مقدمه‌ای بر شناخت اسناد تاریخی، تهران: انجمن آثار ملی، ۱۳۵۰.
مقالات مرتبط با موضوع هر جلسه که در کلاس معرفی خواهد شد.

دانشکده طب ایرانی
طرح دوره (course plan)

جدول هفتگی کلیات ارائه درس

جلسه	عنوان مطالب	استاد مربوط
۱	تعریف نسخه خطی و اجزای آن	دکتر قوسی
۲	ساختار نسخه‌های خطی	دکتر قوسی
۳	کانون‌های نسخه‌پردازی	دکتر قوسی
۴	نسخه‌یابی	دکتر قوسی
۵	آغاز و انجام نسخه و آنچه در آن بیان می‌شود	دکتر قوسی
۶	شیوه‌های بیان تاریخ در نسخه‌ها	دکتر قوسی
۷	برافزوده‌های نسخه‌ها و انواع آن	دکتر قوسی
۸	رسم الخط فارسی در دوره‌های مختلف	دکتر قوسی
۹	شناخت اقلام کتابت نسخه‌ها	دکتر قوسی
۱۰	کاغذ، جلد و تزئینات نسخه‌ها	دکتر قوسی
۱۱	تعریف و تاریخچه تصحیح متن	دکتر قوسی
۱۲	انواع نسخه خطی از نظر کتابت و اعتبار هر یک در تصحیح متن	دکتر قوسی
۱۳	روش‌ها و مراحل تصحیح متن	دکتر قوسی
۱۴	تعریف سند و انواع آن	دکتر قوسی
۱۵	ساختارشناسی اسناد	دکتر قوسی
۱۶	کاربرد اسناد در پژوهش تاریخ علم	دکتر قوسی
۱۷	امتحان	دکتر قوسی